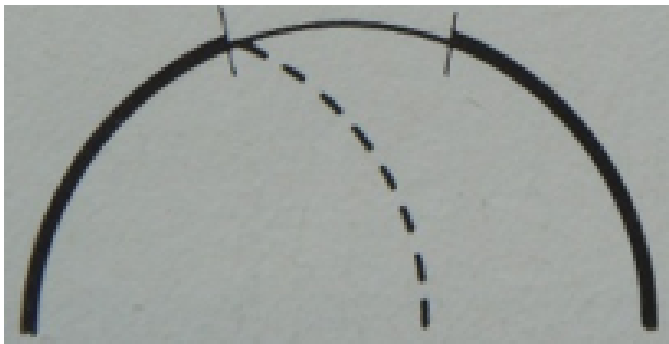

ROMANIKA vs GOTIKA
ponavljanje i uvod

Polukružni luk

Kod polukružnog luka teret se većim dijelom raspoređuje i prenosi u stupove ili stubove, ali ostaje **ugroženo tjeme luka.**

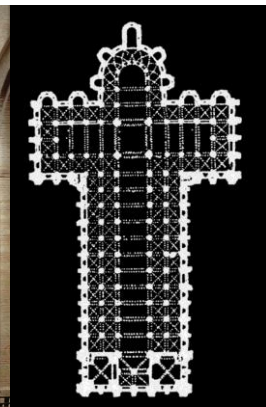
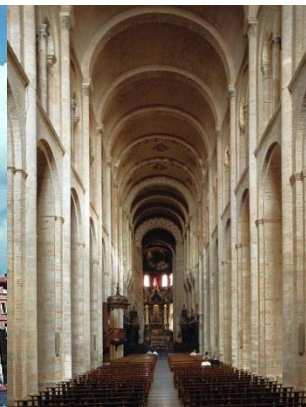

Šiljasti luk

1. RAD U PARU

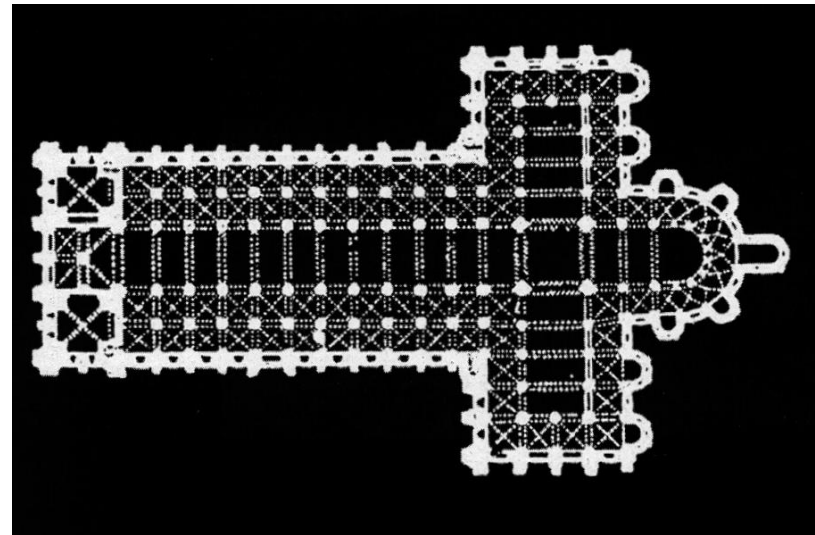
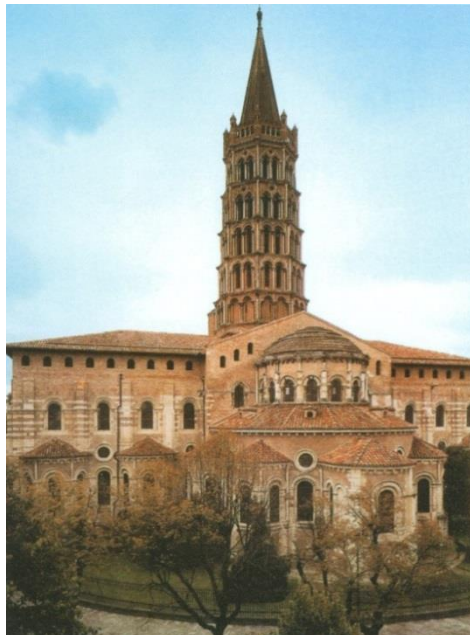
UPUTA: U materijalima za rad u paru nalaze se slike romaničke crkve Saint Sernin u Toulouseu. Vaš je zadatak zajedno analizirati arhitekturu crkve i prema pitanjima uz sliku napraviti kratke zabilješke. Možete ih usporediti sa susjednim parom. Kada završite, pročitat će po jedan učenik - jedan odgovor.

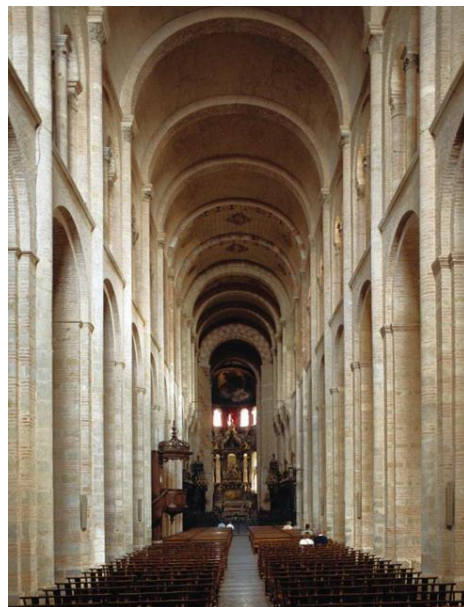
ANALIZIRAJ CRKVU SAINT SERNIN U TOULOUSEU:

TLOCRT

1. Kakav je tlocrt crkve (usmjerenje i oblik)?
2. Koliko ima brodova?
3. Usporedi širinu glavnog i bočnih brodova.
4. Što je transept i kako izgleda?
5. Što je apsida ?
6. Što je deambulatorij?

Crkva St. Sernin , Tolouse, oko 1080. – 1120.g.

ANALIZIRAJ CRKVI SAINT SERVIN U TOULOUSEU:

TLOCRT

1. Kakav je tlocrt crkve (usmjerenje i oblik)?

Longitudinalan tlocrt u obliku latinskoga križa.

2. Koliko ima brodova?

To je peterobrodna bazilika s trobrodnim transeptom.

3. Usporedi širinu glavnog i bočnih brodova.

Glavni brod je dvostruko širi od bočnih brodova.

4. Što je transept i kako izgleda?

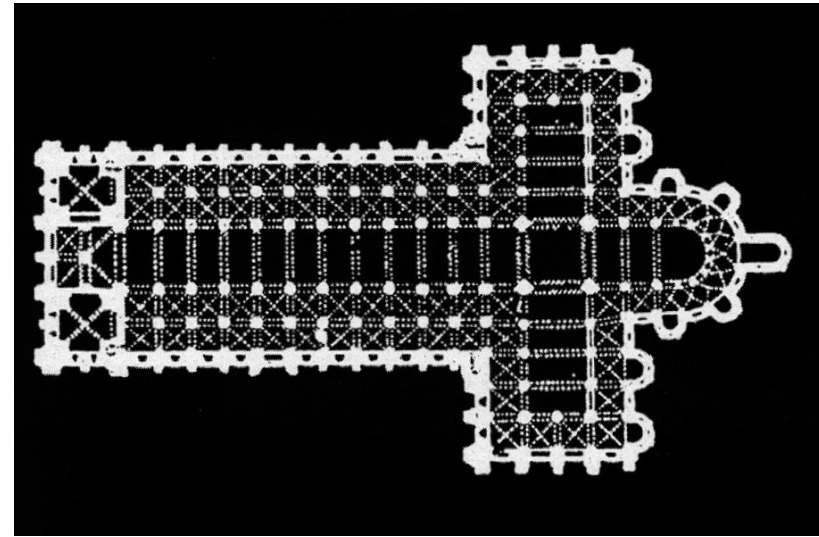
Poprečni brod, daje bazilici oblik latinskog križa.

5. Što je apsida?

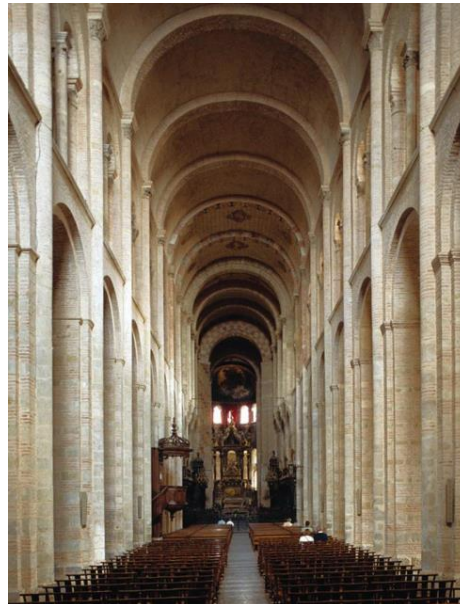
Polukružni završetak glavnog broda.

6. Što je deambulatorij?

Ophod oko oltara, nastavak bočnog broda.

Crkva St. Sernin , Toulouse, oko 1080. – 1120.g.

ANALIZIRAJ CRKVU SAINT SERVIN U TOULOUSEU:

SVOD

1. Kako je nadsvođen glavni brod?

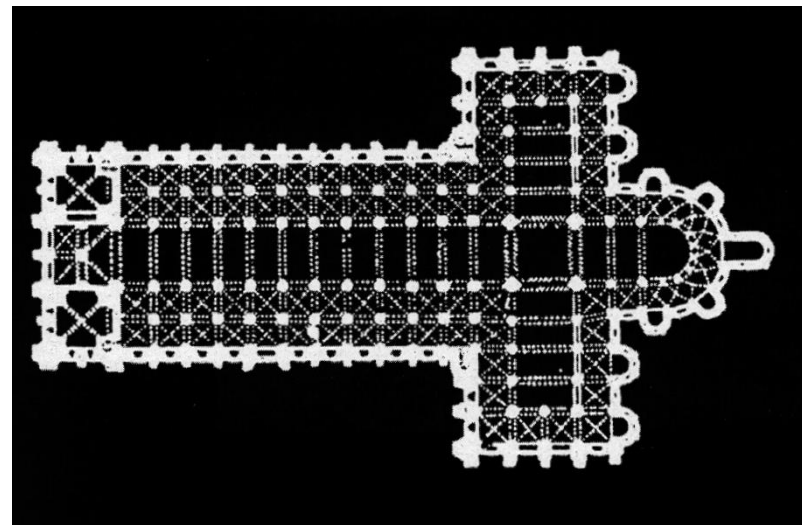
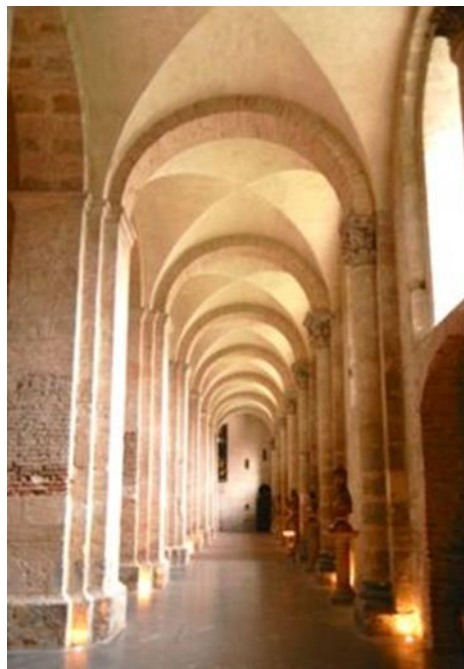
2. Što su pojasnice?

3. Opiši svod bočnih brodova.

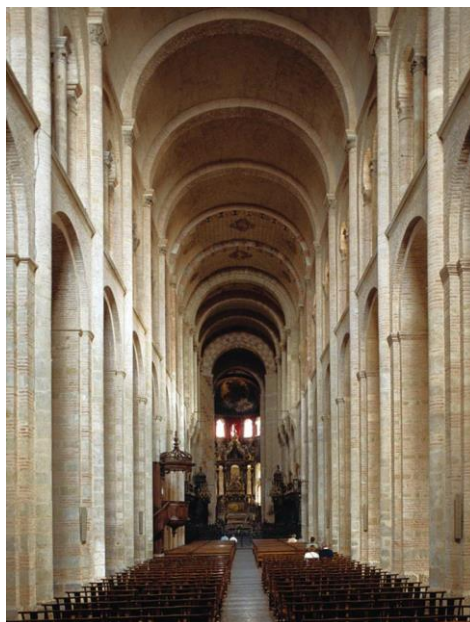
4. Što se nalazi iznad križišta?

5. Kako je nadsvođen deambulatorij?

6. Kako je nadsvođen transept?

Crkva St. Servin , Toulouse, oko 1080. – 1120.g.

ANALIZIRAJ CRKVI SAINT SERVIN U TOULOUSEU:

SVOD

1. Kako je nadsvođen glavni brod?

Bačvastim svodom s pojasnicama.

2. Što su pojasnice?

Pojačanja bačvastog svoda.

3. Opiši svod bočnih brodova.

Križni svod s pojasnicama između traveja.

4. Što se nalazi iznad križišta?

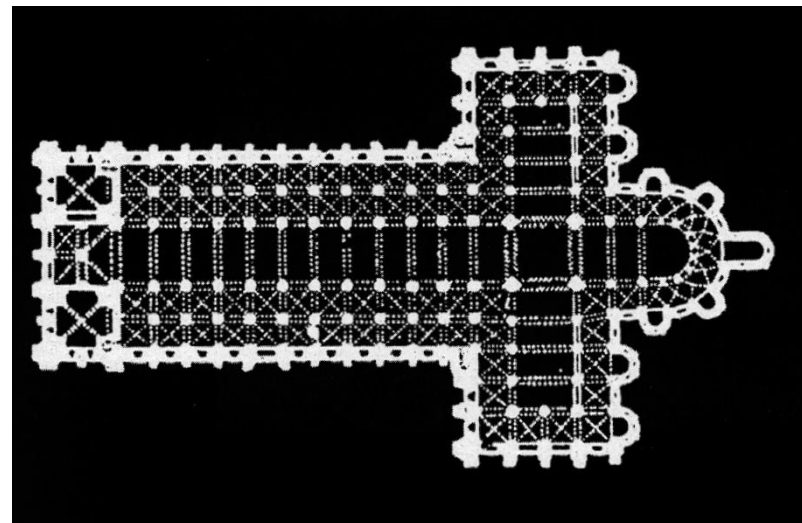
Toranj ili zvonik

5. Kako je nadsvođen deambulatorij?

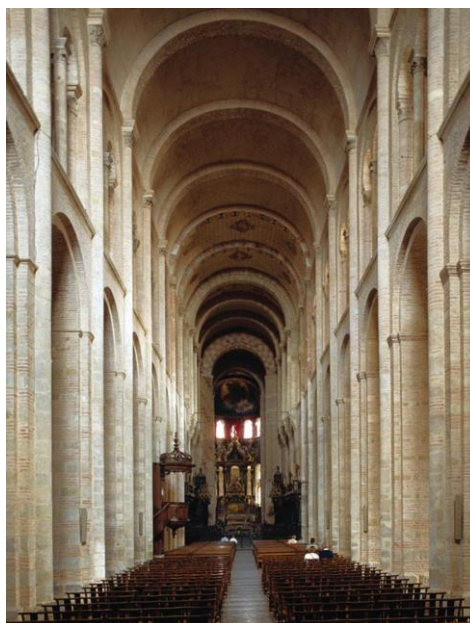
Križnim svodom.

6. Kako je nadsvođen transept?

Bačvastim s pojasnicama i križnim svodom.

Crkva St. Servin , Toulouse, oko 1080. – 1120.g.

EKSTERIJER

1. Kako se očituje raščlanjenost crkve?
2. Kako je osvijetljena crkva?
3. Kakvi su prozori na tornju?

Crkva St. Sernin , Tolouse, oko 1080. – 1120.g.

Crkva St. Sernin , Tolouse, oko 1080. – 1120.g.

EKSTERIJER

1. Kako se očituje raščlanjenost crkve?
Različitim visinama pojedinih dijelova crkve (adicijom).

2. Kako je osvijetljena crkva?

Izgradnjom galerije iznad bočnih brodova prozori su premješteni na **vanjske zidove bočnih brodova**, zbog čega je glavni brod dosta mračan.

Najosvjetliji dio građevine je **križište i apsidalni dio s oltarom**.

3. Kakvi su prozori na tornju?

Dvodjelni – bifore.

2. INDIVIDUALNI RAD

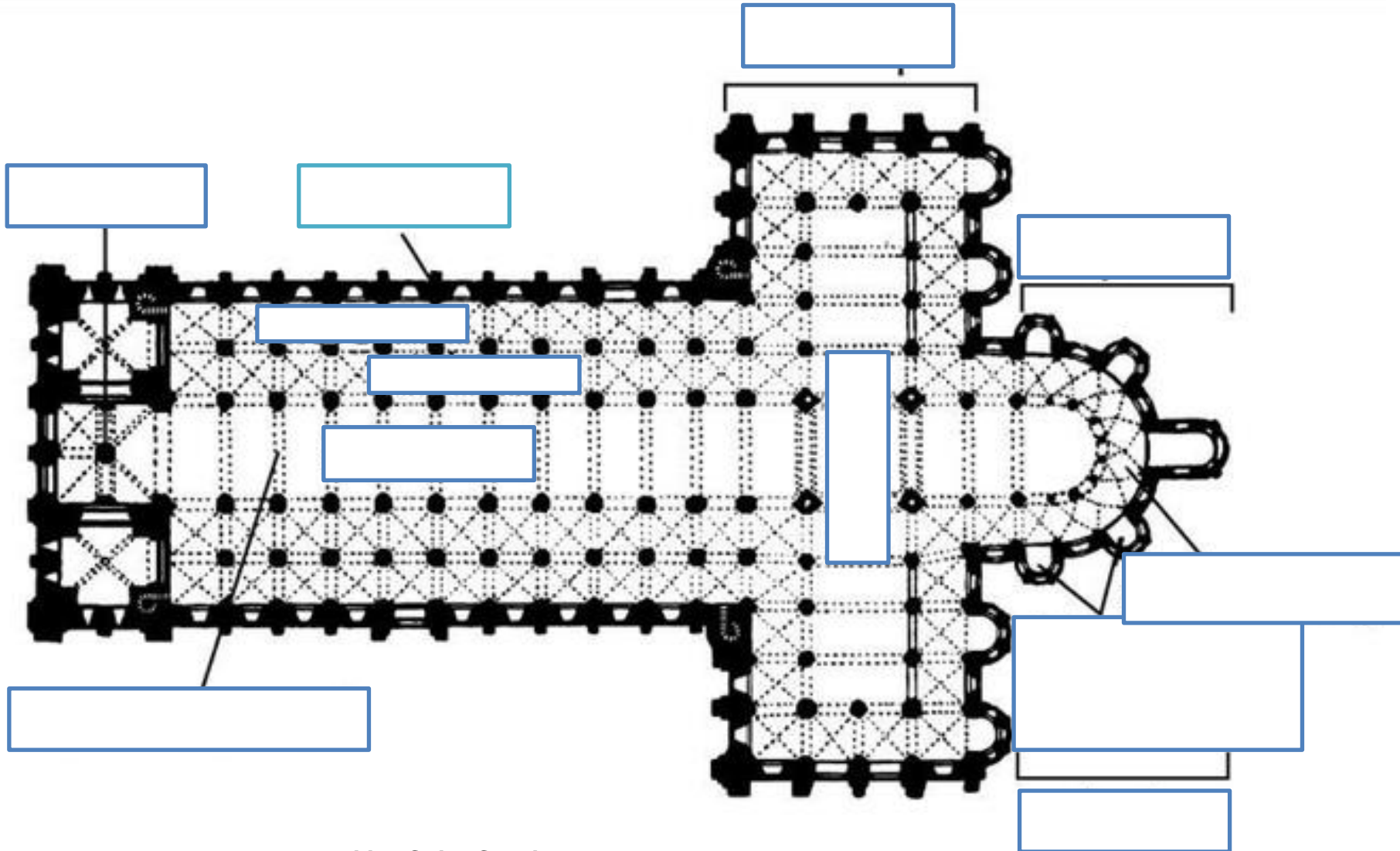
PONAVLJANJE

UPUTA: U materijalima za individualni rad u nalazi se radni listić s tlocrtom romaničke crkve. Vaš je zadatak, u predviđeno polje, upisati odgovarajući naziv pojedinog dijela crkve.

Kada ispuniti, zamijenite listić s parom. Prikazat ću vam odgovore, a vi dajte po 1 bod za svaki točan odgovor. Na kraju napišite broj točnih odgovora. Na taj način ćete imati povratnu informaciju koliko ste usvojili prethodnu temu.

Ponavljanje: romanička sakralna arhitektura

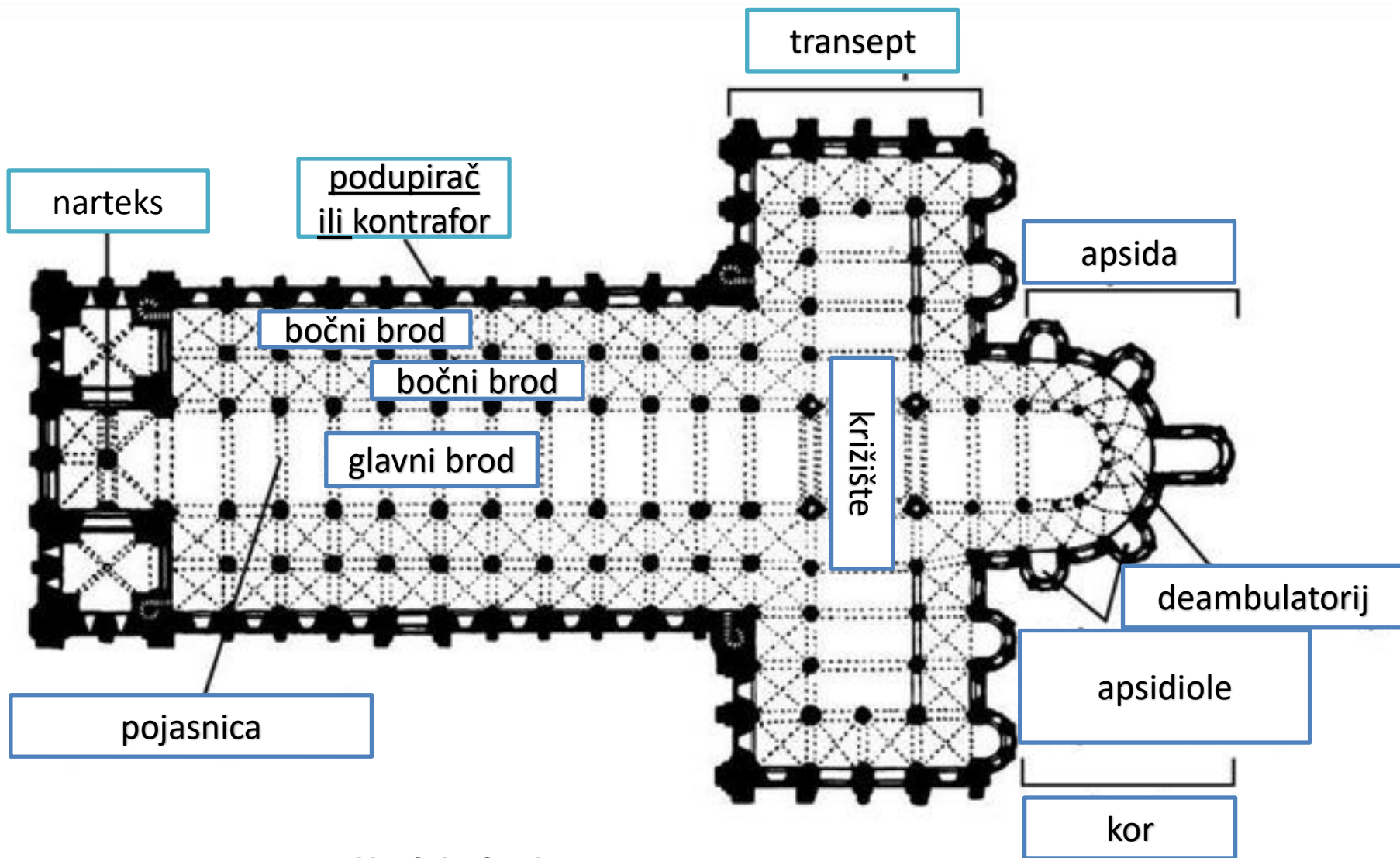
Zadatak: Upiši u predviđeno polje na tlocrtu odgovarajući naziv arhitektonskog prostora crkve.

*Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine*

Ponavljanje: romanička sakralna arhitektura

Rješenje:

*Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine*

PROCJENA USPJEŠNOSTI

0-6 odgovora = vjerojatno nisi bio aktivan u grupi, trebaš proučiti prezentaciju i napredak će biti neizostavan

7-9 odgovora = Vjerojatno si bio vrlo aktivan u radu grupe pa je tu i rezultat.

10-11 odgovora = bravo! Sigurna sam da si aktivno sudjelovao u radu grupe.

Gotika

Gotika je jedini povijesni stil za koji možemo točno reći gdje je, kako i kada nastao. Između 1137. i 1144. godine opat Suger vodio je ambicioznu obnovu opatijske crkve Saint Denise pokraj Pariza.

Upotrijebio je **šiljasti luk**, **križno-rebrastim svodom** presvodio je svetište, dok je **kontrafornim sustavom** riješio problem prijenosa tereta na tlo.

Crkva Saint-Denis, Pariz , Francuska, 1137.-1144. godine

Kako nastaje križno rebrasti svod?

1. Križni svod

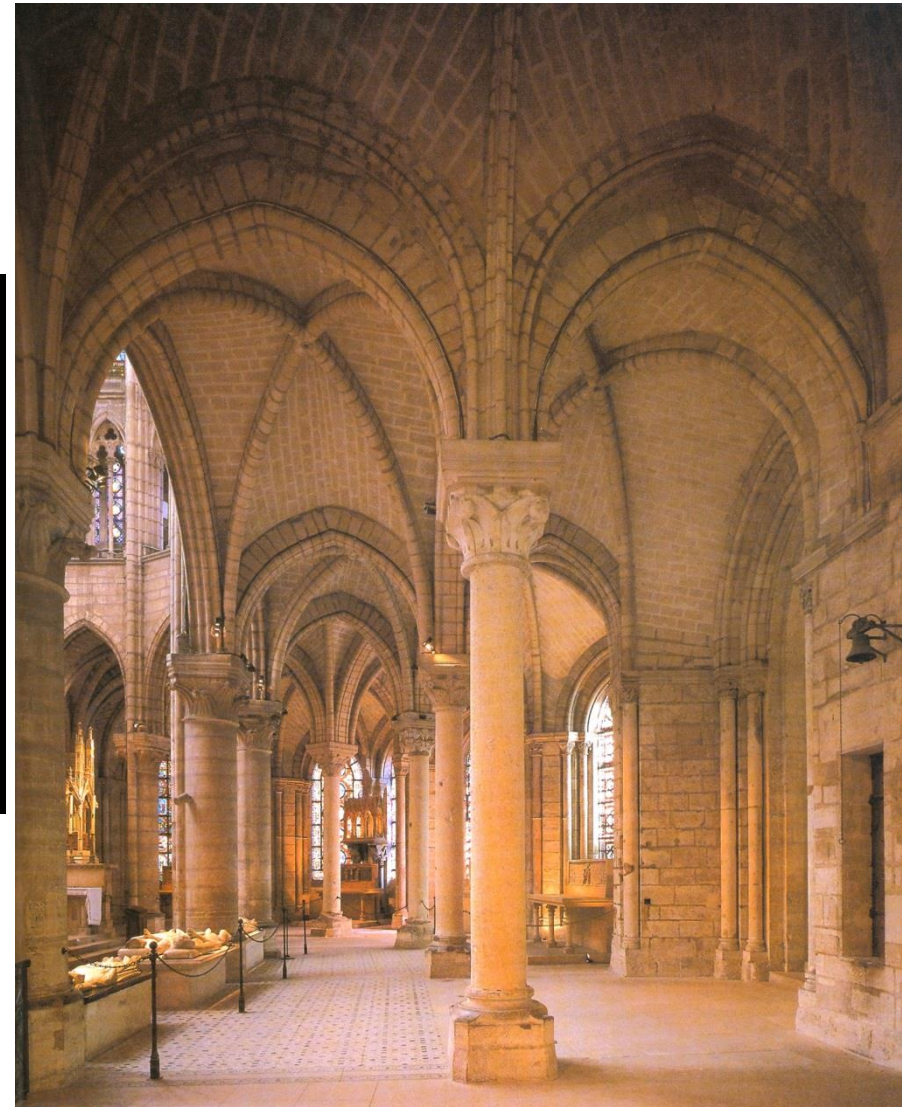
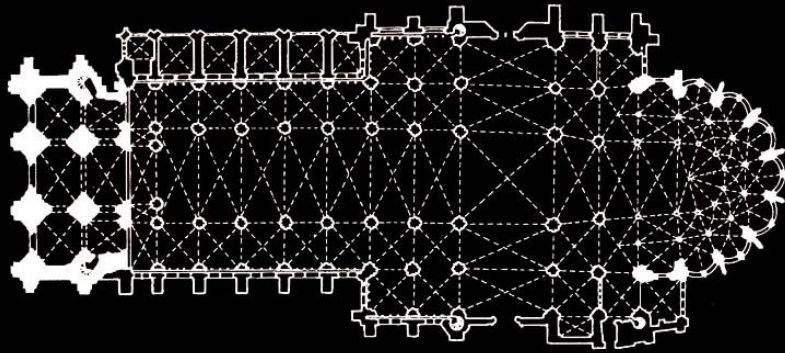
nastaje poprečnim **presijecanjem dva bačvasta svoda**
te se teret raspoređuje na četiri nosača.

2. Križno-rebrasti svod

nastaje kad se **bridovi križnog svoda učvršćuju rebrima**,
(profiliranim kamenim istacima, snopastim stupovima) koja preuzimaju teret.

Analiziraj tlocrt crkve St. Denis. Koje elemente karakteristične za gotiku možeš uočiti na fotografiji?

Opatijska crkva Saint – Denis, pokraj Pariza, između 1137. i 1144., Francuska.

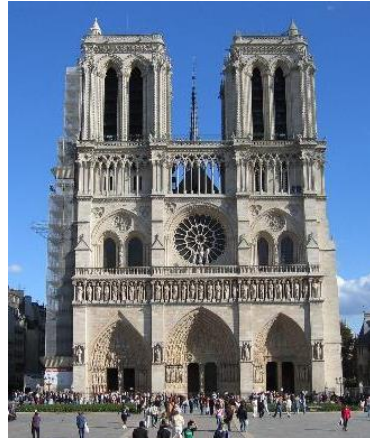
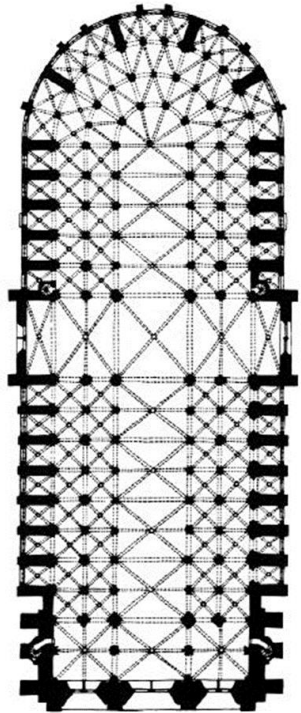
Gotika

- Gotika je drugo veliko stilsko razdoblje u europskoj srednjovjekovnoj umjetnosti.
- Stil je trajao u 13. i 14. stoljeću, a u nekim zemljama i duže
- Ekonomski razvoj Europe od 11. do 14. stoljeća pogodovao je snažnom razvoju **gradova** i građanskog staleža.
- Gotički je grad podijeljen na četvrti po zanimanjima. Svaka četvrt imala je svoj manji trg i crkvu, te je gotički grad bio **policentričan**.
- U gotici kulminira gradnja **katedrala** i opatijskih crkava.

3. RAD U PARU

UPUTA: U materijalima za rad u paru nalaze se slike gotičke katedrale Notre-Dame u Parizu i romaničke crkve Saint Sernin u Toulouseu. Vaš je zadatak u paru analizirati arhitekturu gotičke crkve i prema pitanjima uz sliku napraviti kratke zabilješke, odnosno uočiti i zapisati razlike u gotici u odnosu na romaniku. Kada završite, pročitat će po jedan učenik - jedan odgovor.

Analiziraj katedralu Notre-Dame u Parizu, 1163. do oko 1250.g.

1. Kakav je tlocrt?

2. Analiziraj brodove.

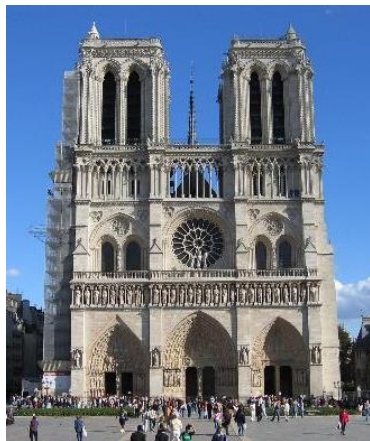
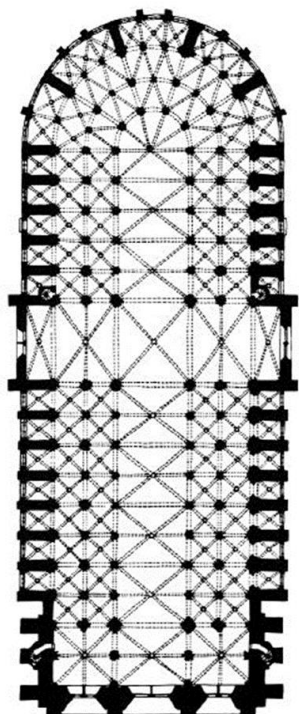
3. Kakav je transept?

4. Kakav je svod?

5. Kakva je uloga kontrafora?

Analiziraj katedralu Notre-Dame u Parizu, 1163. do oko 1250.g.

1. Kakav je tlocrt?

Crkva je longitudinalna, peterobrodna.

2. Analiziraj brodove.

Bočni se brodovi nastavljaju i spajaju u prostoru iza oltara i tako čine apsidu s dvostrukim deambulatorijem, koja doprinosi **jedinstvenosti unutarnjeg prostora.**

3. Kakav je transept?

Transept je uvučen i čini **prostor crkve povezan je i cjelovit.**

4. Kakav je svod?

Cijeli je unutarnji prostor nadstvođen **križnorebrastim svodovima.**

5. Kakva je uloga kontrafora?

Kontraforini sistem omogućuje otvaranje zida i dizanje brodova u visinu

Analiziraj i uoči razlike na tlocrtu romaničke i gotičke crkve: Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu razlike.

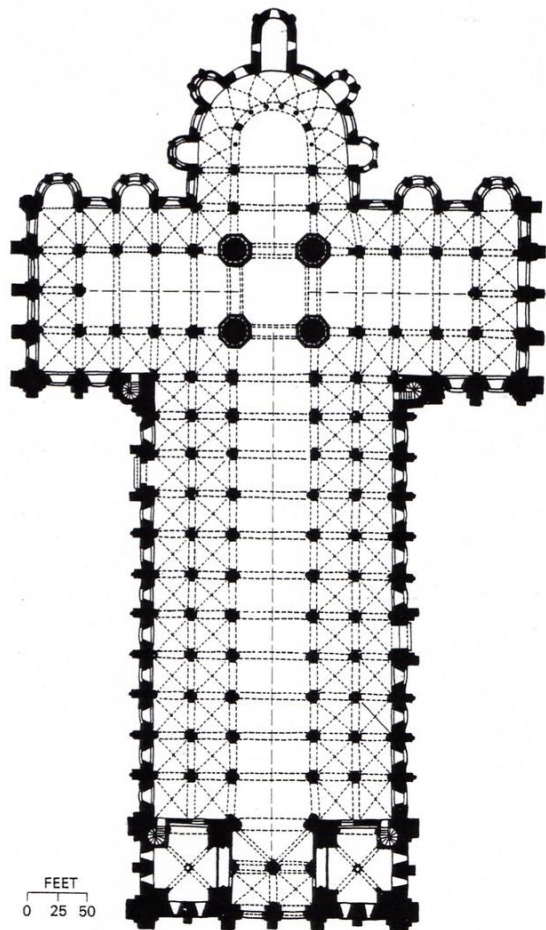
GOTIČKA CRKVA:

1. Kakva je apsida?

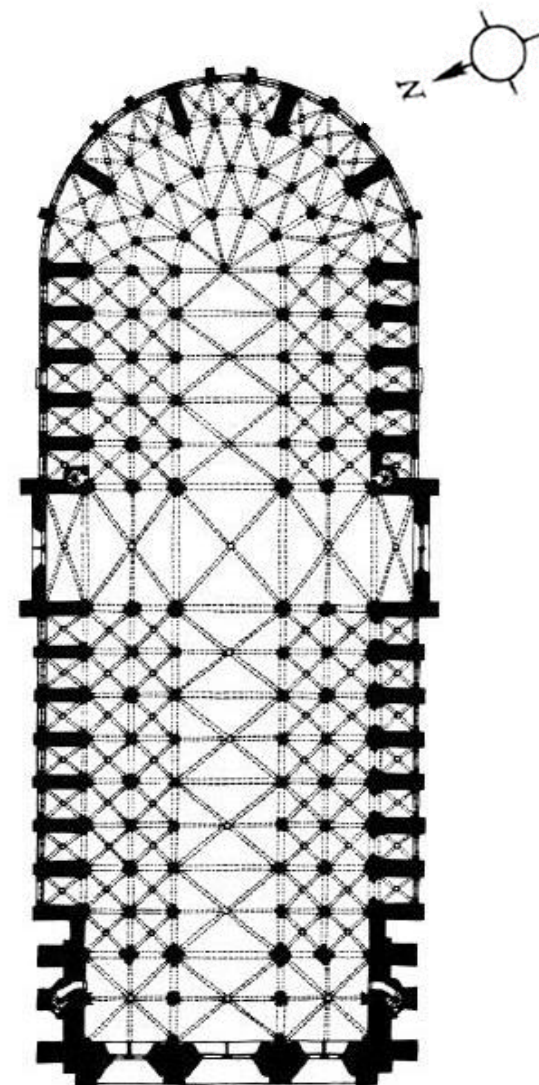
2. Kakav je transept?

3. Kakav je svod?

4. Kakva je uloga kontrafora?

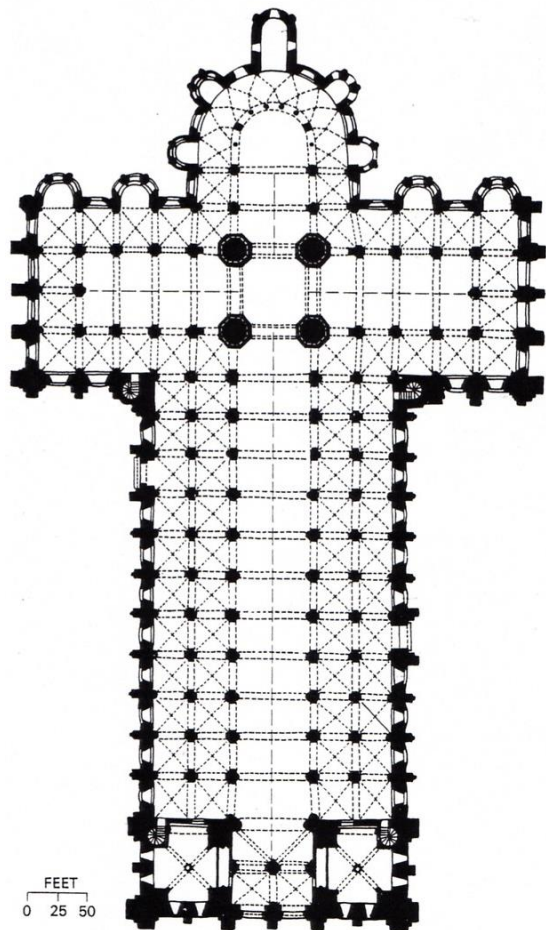

*Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine*

*Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine*

Analiziraj i uoči razlike na tlocrtu romaničke i gotičke crkve: Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu razlike.

*Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine*

GOTIČKA CRKVA:

1. Kakva je apsida?

Bočni se brodovi nastavljaju i spajaju u prostoru iza oltara i tako čine apsidu s dvostrukim deambulatorijem, koja doprinosi jedinstvenosti unutarnjeg prostora.

2. Kakav je transept?

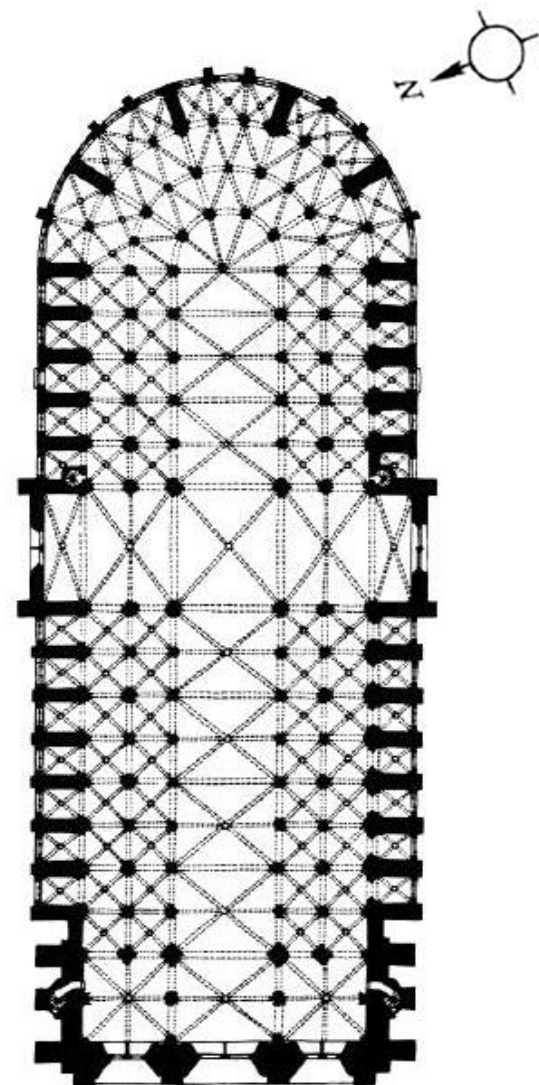
Transept je uvučen i čini prostor crkve povezan je i cjelovit.

3. Kakav je svod?

Cijeli je unutarnji prostor nadsvođen križnorebrastim svodovima.

4. Kakva je uloga kontrafora?

Kontraforini sistem omogućuje otvaranje zida i dizanje brodova u visinu

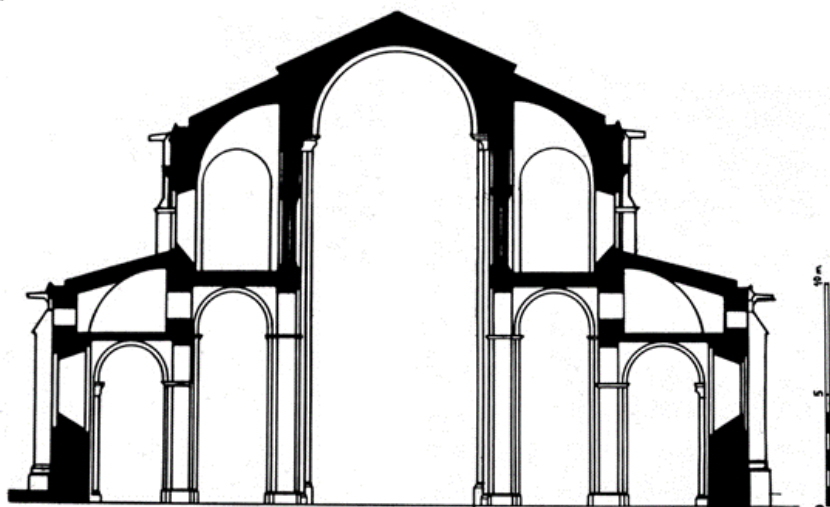
*Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine*

Analiziraj presjek i usporedi romaničku i gotičku crkvu: S.Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu

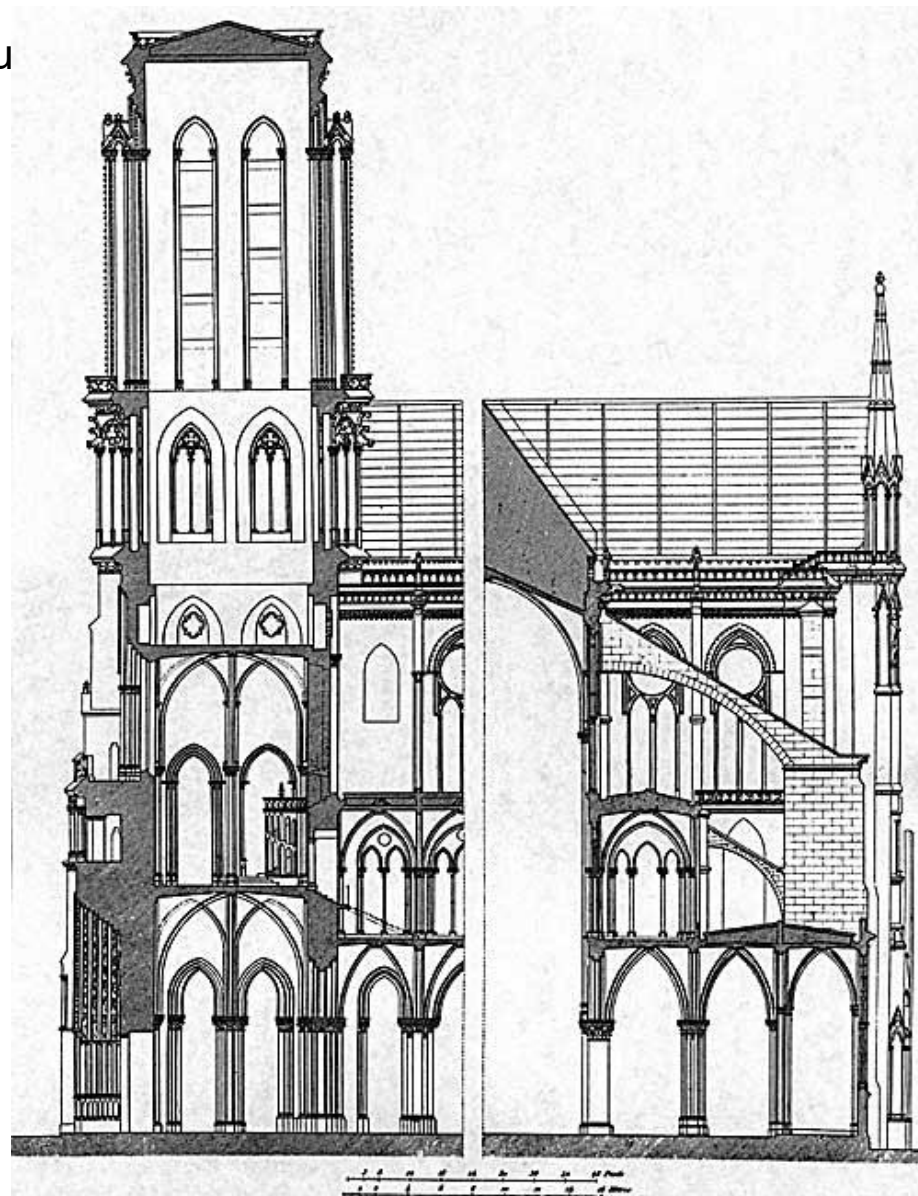
1. Što je omogućilo otvaranje i dizanje u visinu zida glavnog broda na gotičkoj katedrali?

2. Što se nalazi iznad bočnih brodova uz glavni brod?

3. Objasni osvjetljenost unutrašnjeg prostora, gdje ima više svjetla.

**Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine**

**Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine**

Analiziraj presjek i usporedi romaničku i gotičku crkvu: S.Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu

1. Što je omogućilo otvaranje i dizanje u visinu zida glavnog broda na gotičkoj katedrali?

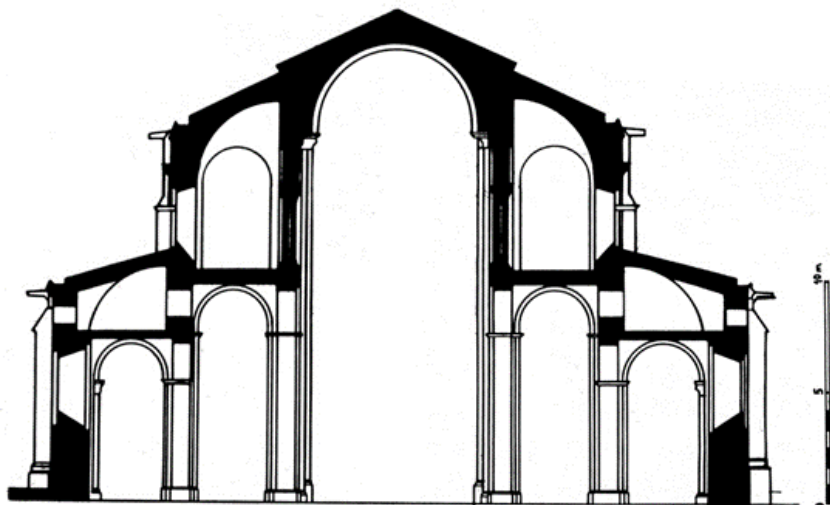
Kontraforni sistem

2. Što se nalazi iznad bočnih brodova uz glavni brod?

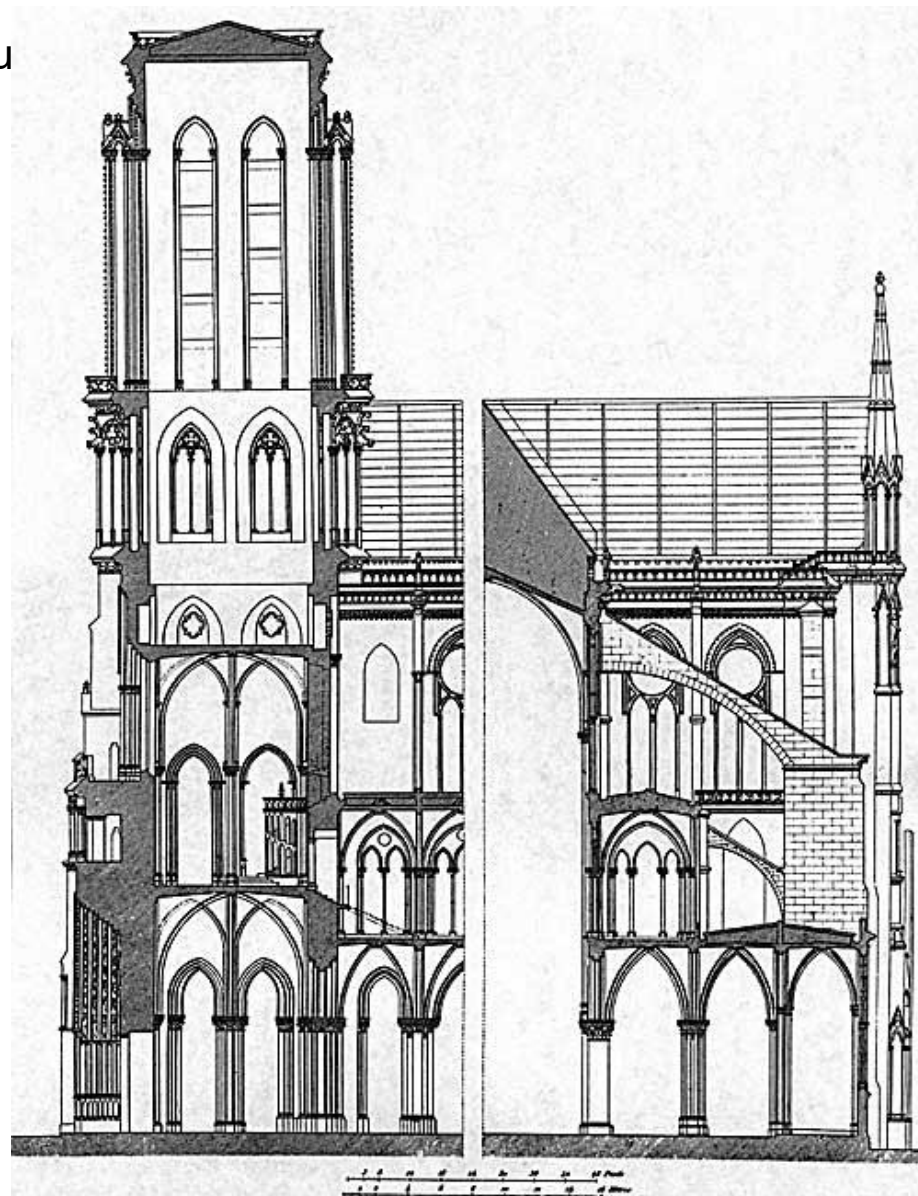
Galerije i triforij.

3. Objasni osvjetljenost unutrašnjeg prostora, gdje ima više svjetla.

Više svjetla ima u gotičkoj crkvi, zbog velikih prozora na glavnom brodu

Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska oko 1080. do 1120. godine

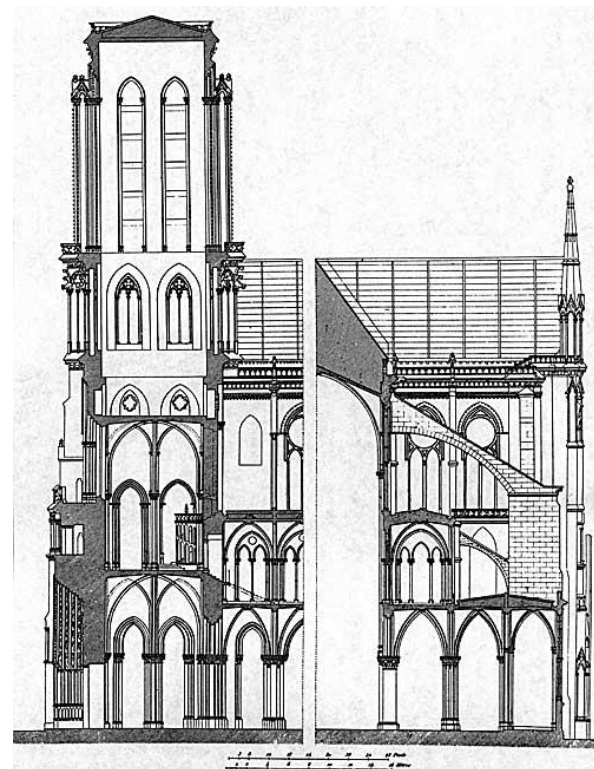
Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska oko 1163. do 1250. godine

Analiziraj bočno i apsidalno pročelje gotičke crkve: Notre-Dame u Parizu

1. Objasni što čini kontraforni sistem.

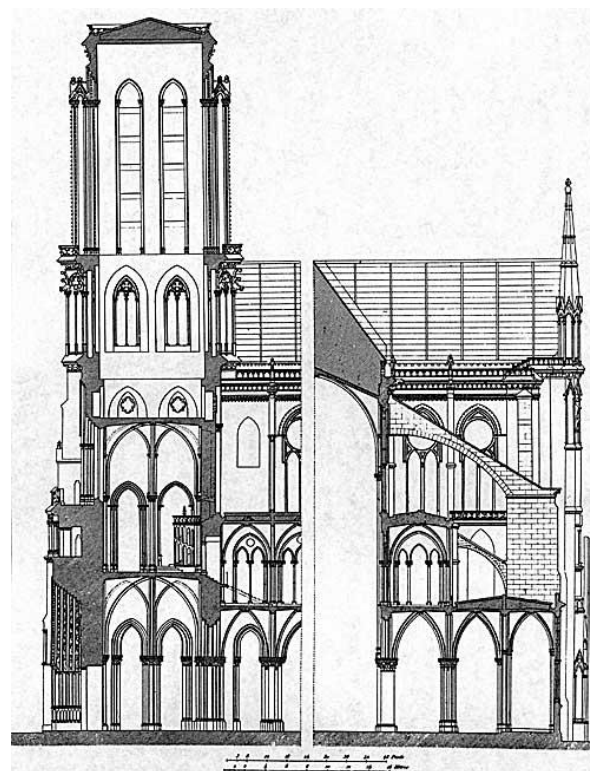
***Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine***

Analiziraj bočno i apsidalno pročelje gotičke crkve: Notre-Dame u Parizu

1. Objasni što čini kontraforni sistem.

Kontraforni sistem čine vertikalni potpornji i lebdeći lukovi i prenose teret na tlo.

***Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine***

Analiziraj unutrašnjost i romanički i gotički svod u Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu.

1. Opiši romanički i gotički svod glavnog broda.

2. Što je vitraj?

**Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine**

**Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 116. do 1250. godine**

Analiziraj unutrašnjost i romanički i gotički svod u Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu.

1. Opiši romanički i gotički svod glavnog broda.

Bačvasti svod s pojasnicama u romanici i križno-rebrasti svod u gotici.

2. Što je vitraj?

Prozori ispunjeni komadima obojenog stakla.

*Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine*

*Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 116. do 1250. godine*

Opiši raščanjenost pročelja i portala: Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu

***Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine***

***Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine***

Opiši raščanjenost pročelja i portala: Saint-Sernin u Toulouseu i Notre-Dame u Parizu

Na pročelju su istaknuti masivni, zatvoreni kontrafori. **Polukružni luk** djeluje mirno i statično, kao i okrugao prozor bez ukrasa.

**Bazilika Saint-Sernina u Toulouseu, Francuska
oko 1080. do 1120. godine**

Na pročelju su tri uvučena portala ukrašena reljefom i raskošnu rozetu iznad glavnog portala. **Šiljasti luk** dinamizira pročelje koje je podijeljeno po horizontali nizom skulptura, slijepom galerijom i balustradom.

**Katedrala Notre-Dame u Parizu, Francuska
oko 1163. do 1250. godine**